

**Lietuvos Respublikos Seimo
Aplinkos apsaugos komitetui**
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Siunčiama el. paštu: aak@lrs.lt

Kopija:
LR aplinkos ministerijai
Siunčiama el. paštu: info@am.lt

LR Vyriausybei
Siunčiama el. paštu: lrvkanceliarija@lrv.lt

LR Prezidento kanceliarijai
Siunčiama el. paštu: kanceliarija@prezidentas.lt

DĖL INFORMACIJOS SUTEIKIMO IR PARLAMENTINIO TYRIMO PRADĖJIMO

2025 m. sausio 10 d.

Asociacija „Kraštovaizdis“ (toliau – ir Asociacija) atstovauja suinteresuotą visuomenę aplinkos klausimais bei priimant su aplinka susijusius sprendimus.

Asociacija „Kraštovaizdis“ (toliau – asociacija) atstovauja suinteresuotą visuomenę aplinkos klausimais bei priimant su aplinka susijusius sprendimus. Kreipiamės į jus su **prašymu atlikti parlamentinį tyrimą dėl Aplinkos ministerijos veiksmų galimai proteguojant atskirus verslo subjektus, tuo pačiu pažeidžiant teisės aktus reglamentuojančius teisėkūrą bei visuomenės teisę dalyvauti priimant aplinkosauginius sprendimus.** Žemiau pateikiame aktualius įvykius bei aplinkybes ir argumentus, kuo remiantis darome prielaidas apie galimus įstatymų pažeidimus. Taip pat žemiau pateikiame vertinimą dėl galimos žalos tokiems veiksmais padarymo.

2024 m. lapkričio 22 d. buvo paskelbtas Aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-401 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo, patvirtinimo“ pakeitimo“.

Teisės akto tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ISAKYMAS
DĒL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2023 M. GRUODŽIO 12 D. ISAKYMO NR. D1-406 „DĒL DETALIŲ VĖJO ELEKTRINIŲ REIŠKŠMINGO NEIGIAMO POVEIKIO PAUKŠČIAMS IR ŠIKŠNOSPARNIAMS KRITERIJŲ, REIŠKŠMINGO NEIGIAMO POVEIKIO PAUKŠČIAMS IR ŠIKŠNOSPARNIAMS PREVENCIJOS IR MAŽINIMO PRIEMONIŲ TAIKymo IR TYRIMŲ REIKALAVIMŲ APRASŲ PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO

2024 m. lapkričio 22 d. Nr. D1-401
Vilnius

Pakeičiu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymą Nr. D1-406 „Dėl Detalių Vėjo Elektrinių Reikšmingo Neigiamo Poveikio Pankšiams ir Šikšnosparniams Kriterijų, Reikšmingo Neigiamo Poveikio Pankšiams ir Šikšnosparniams Prevencijos ir Mažinimo Priemonių Taikymo ir Tyrimų Reikalavimų Aprašo Patvirtinimo“:

1. Pakeičiu 2 punktą ir jį išdėstu taip:
„Nusistatau, kad Detalių Vėjo Elektrinių Reikšmingo Neigiamo Poveikio Pankšiams ir Šikšnosparniams Kriterijų, Reikšmingo Neigiamo Poveikio Pankšiams ir Šikšnosparniams Prevencijos ir Mažinimo Priemonių Taikymo ir Tyrimų Reikalavimų Aprašas (toliau – Aprašas) netaikomas planuojamos ūkinės veiklos atlikimo ir planuojamos ūkinės veiklos atlikimo aplinkai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos atlikimo aplinkai vertinimo procedūroms, pradėtomis iki šio įsakymo įsigaliojimo, išskyrus, kai jį taikyti padeda planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros organizatoriai. Aprašas planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus pagėdijimui gali būti taikomas ir keičiant priimtus planuojamos ūkinės

Lygiagrečiai 2024 m. lapkričio 5 d. Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje buvo paskelbta gauta planuojamos ūkinės veiklos PAV ataskaita „Iki 72 vėjo elektrinių parko Alionių, Širvintų ir Zibalų sen., Širvintų r. sav., Vilniaus apskr. teritorijose statyba ir veikla“

	A	B	C	D	E	F	J
	pradžią 2023-11-23)	consulting"		163 ir 165			
46	2024-11-05		Iki 72 vėjo elektrinių parko Alionių, Širvintų ir Zibalų sen., Širvintų r. sav., Vilniaus apskr. teritorijose statyba ir veikla	Alionių, Širvintų ir Zibalų sen., Širvintų r. sav., Vilniaus apskr.	https://drive.google.com/drive/folders/1UazmLLO025UGSFEWLMREK4n4COAB8GqG	2024-11-19	

Suinteresuota visuomenė domėjosi abiem lygiagrečiai vykstančiais procesais. Paaškęjusios aplinkybės privertė suabejoti abiejų procesų skaidrumu ir teisėtumu. Žemiau pateikiame argumentus, pagrindžiančius mūsų teiginius.

TEISĖKŪROS PAGRINDŲ ĮSTATYMO 7 STR. PAŽEIDIMAS (NEVYKO PRIVALOMOS KONSULTACIJOS SU VISUOMENE)

Teisėkūros pagrindų įstatymo 7 straipsnis. *Konsultavimasis su visuomene* nustato, kad

1. *Konsultavimosi su visuomene tikslas – užtikrinti teisėkūros atvirumą, skaidrumą, sužinoti visuomenės nuomonę apie teisinio reguliavimo problemas ir jų sprendimo būdus, sudaryti visuomenei galimybę daryti įtaką teisės akto projekto turiniui, geriau įvertinti*

Asociacija "KRAŠTOVAIZDIS"
Vilkpėdės g. 22, LT-03151 Vilnius
Įmonės kodas 306311744

info@krastovaizdis.eu
Tel. +370 666 89913
FB: facebook.com/krastovaizdis.eu

www.krastovaizdis.eu
Sąskaita Swedbank:
LT41 7300 0101 7805 1742

numatomo ir galiojančio teisinio reguliavimo teigiamas ir neigiamas pasekmes, jo įgyvendinimo sąnaudas, teikti pasiūlymus dėl Teisės aktų informacinėje sistemoje paskelbtų teisėkūros iniciatyvų ir teisės aktų projektų, taip pat dėl galiojančio teisinio reguliavimo, kurio poveikio ex post vertinimas atliekamas.

2. Su visuomene turi būti konsultuojamasi laiku ir dėl esminių klausimų (konsultavimosi efektyvumas), taip pat tiek, kiek yra būtina (konsultavimosi proporcingumas).

3. Konsultavimosi su visuomene būdus ir rezultatų įforminimo būdus pasirenka konsultavimąsi su visuomene inicijuojantys subjektai. Informacija apie konsultavimosi su visuomene rezultatus turi būti teikiama teisės aktą priimančiam subjektui ir skelbiama viešai Teisės aktų informacinėje sistemoje.

Šio straipsnio pažeidimas kelia klausimus dėl teisėkūros procesų skaidrumo, viešųjų interesų užtikrinimo ir demokratijos principų laikymosi. Teisėkūros subjektai privalo užtikrinti, kad visuomenė turėtų galimybę dalyvauti teisėkūros procese. Tam dažniausiai naudojamos viešos konsultacijos ar diskusijos dėl teisės aktų projektų. **Asociacija nebuvo kviečiama nei į vieną viešąją konsultaciją ar diskusiją, nors teikė pastabas šiam projektui, jeigu tokios buvo organizuojamos.**

Nebuvo užtikrintas informacijos skaidrumas, t. y. Aplinkos ministerija privalėjo ne tik laiku informuoti visuomenę apie teisės aktų projektus, bet ir užtikrinti, kad jie būtų lengvai pasiekiami ir aiškiai pateikti.

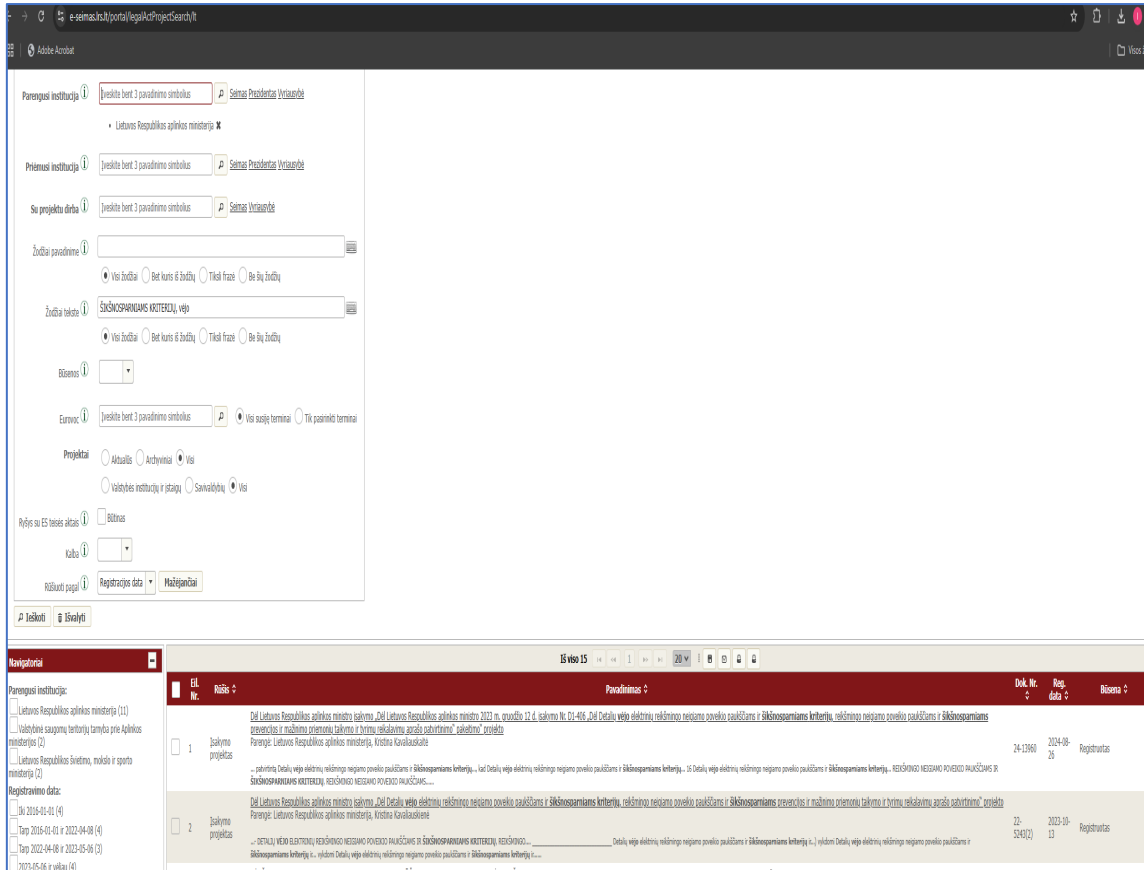
Šiuo atveju, Aplinkos ministerija:

- nepranešė Asociacijai, kuri yra pastabas Įsakymo projektui teikęs subjektas, apie parengtą įsakymo projektą ir planuojamą pasirašyti įsakymą;
- neinformavo apie derinimo pažymos paskelbimą (kuri be visa ko neapima kelių svarbių pastabas teikusių institucijų);
- nepaskelbė įsakymo projekto paskutinės versijos taip, kaip tai įprastai daroma, todėl ieškant įsakymo projekto teisės aktų paieškos sistemoje jo neišfiltruoja nei pagal

pavadinimą, nei pagal keičiamo įsakymo numerį, t. y. visuomenė neturėjo galimybės jo surasti:

Kaip matome, teisės aktų paieškos sistema rodo tik 2 buvusius įsakymo projektus, registruotus 2024-08-26 ir 2023-10-13:

Dok. Nr.	Reg. data	Būsena
24-13960	2024-08-26	Registruotas
22-5243(2)	2023-10-13	Registruotas

Prieš Įsakymo pasirašymą turėjo būti skelbiama derinimo pažyma su paskutine parengto įsakymo projekto versija, tačiau, kaip matome aukščiau **joks įsakymo projektas 2024-11-22 nebuvo registruotas.**

Įsakymo projektas nėra skelbiamas ir skiltyje „susiję dokumentai“, kuri 2024-11-22 papildyta tik derinimo pažyma, jokie įsakymo projekto bendrame sąrašė nėra:

»»
Susijusi informacija

▸ Priedai (2)

▾ Susiję dokumentai (21)

Pastabos projektui (1)

1. Pastaba 24-13960 2024-09-05[Dėl teisės akto projekto Nr. 24-13960 derinimo](#)

Projektą papildantis dokumentas (1)

1. Derinimo pažyma 24-13960 2024-11-22[Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto](#)

Suinteresuotos institucijos pastabos (19)

⏪ << 1/2 >> ⏩ 10 ▾

1. Raštas V3-2256 2024-09-16[DĖL APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMO PROJEKTO](#)

2. Išvada 3-1281 2024-09-16[DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMO PROJEKTO](#)

3. Išvada 24-13960 2024-09-16[Dėl pastabų/ Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija](#)

4. Išvada S24-137 2024-09-13[Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos](#)

The screenshot shows a web interface for a project titled "Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl detalų vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto". It includes fields for the project name, date (2024-08-26), and status (active). A sidebar on the right lists "Susijusi informacija" (Related information) with a link to "Priedai (1)" (Attachments (1)).

Aplinkos ministerijos atstovai patalpino įsakymo projektą pavadinimu „Projektas trumpas 11.20 .docx“ kaip derinimo pažymos priedą, todėl visuomenė neturėjo galimybės jo rasti tarp įsakymo projektų nei pagal pavadinimą, nei pagal keičiamo įsakymo numerį.

The screenshot shows a web page titled "Susijusi informacija" (Related information). Under the heading "Priedai (1)" (Attachments (1)), there is a list of files. The first file, "1. Projektas trumpas 11.20 .docx", is highlighted. Below the file name are icons for a DOCX document and a PDF document.

Įsakymo projektas, vadovaujantis Aplinkos ministerijos reglamentu, turėjo būti skelbiamas ir ministerijos tinklapyje, tačiau tai nebuvo padaryta. Apie tai plačiau skyriuje „Sąmoningas visuomenės klaidinimas“.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, konstatuotina, kad **visuomenė neturėjo galimybių tinkamai dalyvauti įsakymo rengime, jos teikti pasiūlymai nebuvo tinkamai apsvarstyti. Nebuvo teikiama (arba teikiama klaidinanti) informacija apie rengiamą ir vėliau pasirašytą ministro įsakymą, o skelbiama - neprieinama plačiajai visuomenei.**

Žemiau pateikiami argumentai pagrindžiantys, kad Aplinkos ministerija sąmoningai nesikonsultavo (imitavo konsultavimosi procesą) su visuomene.

TEISĖKŪROS PAGRINDŲ ĮSTATYMO 9 STR. PAŽEIDIMAS (NETINKAMAI IŠNAGRINĖTI TEISĖS AKTUI PATEIKTI PASIŪLYMAI)

Teisėkūros pagrindų įstatymo 9 straipsnio 5 dalis nustato, kad

*5. Visi asmenys turi teisę teikti pasiūlymus dėl Teisės aktų informacinėje sistemoje paskelbto teisės akto projekto. Gautus pasiūlymus, kurie pateikti ne Teisės aktų informacinėje sistemoje, teisės aktų projektus rengiantys subjektai taip pat turi perkelti ir paskelbti Teisės aktų informacinėje sistemoje. **Teisės akto projektą rengiantis subjektas įvertina visus pateiktus pasiūlymus.***

Rengiant Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo, patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Įsakymo projektas) įstatymų nustatyta tvarka Asociacija 2024 m. rugsėjo 10 d. teikė savo pastabas ir pasiūlymus šiam Projektui (pridedama), tačiau **atsakymų į savo pastabas negavo.**

Du mėnesius **Aplinkos ministerija nei informavo asociaciją apie jos pastabų eigą, nei kvietė į ministerijoje vykstančius pasitarimus** (nors asociacija pati kreipėsi su tokiu parašymu ir į ministrą ir į viceministrą). Tuo tarpu su vėjo elektrinių vystytojų atstovais tokie susitikimai vyko reguliariai.

Ne kartą, bandant ieškoti informacijos Aplinkos ministerijoje, telefonu buvome informuoti, kad vyksta darbo grupės intensyvus darbas, vėluojama pateikti įsakymo projektą

derinimui dėl didelio kiekio pastabų. Buvo žadama, kad Įsakymo pakeitimo projektas bus pavišintas antram derinimui. Toks pokalbis telefonu vyko ir lapkričio 21 dieną su viceministru.

Tačiau, įsakymas buvo pasirašytas 2024-11-22, neatsižvelgiant nei į visuomenės pateiktas pastabas, nei į kompetentingų institucijų, tokių kaip VSTT, AAA ir kt., teikusių pastabas projektui, pastabas.

Žemiau lentelėje pavaizduota, kad 7 iš 15 pastabas teikusių subjektų **derinimo pažymoje net nepaminėti, t. y. jų pastabos galimai nebuvo svarstytos**, o dėl dalies ten pateiktų pastabų pateikti nemotyvuoti atsakymai, pvz. „*atsižvelgta iš dalies*“ nedetalizuojant į kurias iš pateiktų pastabų atsižvelgiama, o į kurias ne ir dėl kokių priežasčių buvo taip nuspręsta.

Eil. Nr.	Teikė pastabas	Derinimo pažyma
1	Darnaus vystymosi centras	Nepaminėta
2	Aplinkos apsaugos agentūra	Nepaminėta
3	EIMIN	+
4	UAB Green Genius	Nepaminėta
5	Kraštovaizdis	(ne į visas ir nemotyvuotai)
6	Ignitis renewables	+
7	UAB „Vaiduoklis“	+
8	Rimgaudas Treinys ir Mindaugas Dagys	Atsižvelgta iš dalies (neaišku į kurias)
9	UAB „Archstudija“	+
10	R.V.	+
11	Aplinkosaugos koalicija	nepaminėta
12	LAIEK	nepaminėta
13	Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas	nepaminėta

14	Energetikos ministerija	+
15	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba	nepaminėta

Derinimo pažyma pridedama. Asociacija, siekdama išsiaiškinti kodėl derinimo pažymoje neatsižvelgta į visų suinteresuotų pusių teiktas pastabas, kreipėsi į Aplinkos ministeriją, tačiau atsakymo iš ministerijos dar negavo. Pvz. pastabas teikęs ornitologas R. Treinys patvirtino, kad savo pastabų jis neatsiėmė, su parengto įsakymo versija prieš pasirašymą supažindintas irgi nebuvo. Pridedame R. Treinio atsakymą.

Tą patį patvirtino ir į mūsų paklausimą atsakiusi VSTT (pridedama). Institucija nurodė, kad AM nepaaiškino, kodėl buvo tokia skuba pasirašant ir kodėl į jų pastabas nei atsižvelgė, nei apie jas užsiminė derinimo pažymoje.

Taigi, suinteresuotai visuomenei tarsi buvo sudaryta galimybė teikti pastabas įsakymo projektui, tačiau realybėje jos net nebuvo svarstytos, o **įsakymo projektas buvo pateiktas ministrui pasirašyti toks kokio pageidavo Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija. Sudarymas galimybės teikti pastabas, bet nereagavimas į jas laikytinas fiktyviu derinimu ir fiktyviu konsultavimusi su suinteresuota visuomene. Panašiu būdu buvo ignoruojamos ir vėjo elektrinių vystytojams neparankios kitų institucijų pastabos.**

Tuo pačiu pažymėtina, kad susitikimai su tikraisiais įsakymo projekto užsakovais ir rengėjais vyko ne vieną kartą. Net rengiant pirmąją šio įsakymo redakciją (2023 m. gruodžio 12 d. Nr. D1-406) Aplinkos ministerija **sudarė išskirtines sąlygas vėjo elektrinių vystytojams leisdama teikti pastabas po įsakymo paskelbimo ir net dvejus metus jo nepasirašymo, nors tokią pareigą numatė galiojantis Aplinkos apsaugos įstatymo 32(3) straipsnio 9 dalis „Detalius reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai kriterijus nustato aplinkos ministras, vadovaudamasis šio straipsnio nuostatomis.“**

Šio įstatymo nevykdymas (tokia pareiga atsirado priėmus Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 6, 32, 32-1, 32-2, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32-3 straipsniu įstatymą, kuris įsigaliojo 2016-08-01. Šio įstatymo 32(3)

straipsnio 9 dalis „*Detalius reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai kriterijus nustato aplinkos ministras, vadovaudamasis šio straipsnio nuostatomis.*“ Tokį įsakymą priimti įpareigojo aplinkos ministrą.

To paties įstatymo 9 straipsnio 2 dalis nustatė terminą - Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2016 m. liepos 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. Taigi net **7 metus nebuvo vykdomas įstatymas ir vengiama nustatyti reikšmingus neigiamo poveikio aplinkai kriterijus, taip sudarant galimybę vėjo elektrinių vystytojams be jokių apribojimų statyti vėjo jėgaines neatsižvelgiant į jų galimą neigiamą poveikį ir žalą Lietuvos saugomoms gyvūnų rūšims.**

TEISĖKŪROS PAGRINDŲ ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAŽEIDIMAS. INFORMACIJOS APIE TEISĖS AKTO PROJEKTO RENGĖJUS SĄMONINGAS SLĖPIMAS.

Minėto įstatymo 5 str. 3 dalis nustato, kad

3. Jeigu pirminis teisės akto projekto rengėjas yra lobistas, apie tai paskelbiama Teisės aktų informacinėje sistemoje. Kai lobistas yra juridinis asmuo, nurodoma juridinio asmens pavadinimas, buveinė ir to juridinio asmens darbuotojo, kuris vykdo lobistinę veiklą, vardas ir pavardė; kai lobistas yra fizinis asmuo, nurodoma jo vardas ir pavardė, taip pat lobistinės veiklos užsakovo, kurio interesais lobistas rengė teisės akto projektą ir daro įtaką teisės akto projekto rengimui, vardas, pavardė (jeigu lobistinės veiklos užsakovas yra fizinis asmuo) arba juridinio asmens pavadinimas ir buveinė (jeigu lobistinės veiklos užsakovas yra juridinis asmuo).

Tuo tarpu Aplinkos ministerija ministro įsakymo rengėjais nurodė savo specialistus, kurie įrašyti kaip 2024-08 parengto įsakymo projekto ir derinimo pažymos rengėjai, ta pati pavardė yra ir pasirašyto įsakymo metaduomenų kortelėje.

Tačiau lydraštyje buvo paminėta, kad „*Projektas parengtas atsižvelgiant į vėjo elektrinių parkų plėtotojų pasiūlymus dėl galimo technologinių prevencijos priemonių naudojimo siekiant išvengti paukščių ir (ar) šikšnosparnių susidūrimo su vėjo jėgainėmis*“.

Tik po susirašinėjimo buvo gautas Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos (toliau – Konfederacija) 2024 m. birželio 27 d. raštas „Dėl atnaujintų pasiūlymų detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių aprašo tikslinimui“ su siūlymais Įsakymo pakeitimui bei prie jo pridėta Įsakymo pakeitimo projekto kopija, kuriuo **AM buvo teikiami ne pasiūlymai, o visas įsakymo projektas (įskaitant lyginamąjį variantą)**. Taigi, akivaizdu, kad Aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-401 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo, patvirtinimo“ pakeitimo rengėjas yra Konfederacija. Apie tai ir turėjo būti paskelbta. Pažymėtina, kad ši konfederacija ne „teikė pasiūlymus“ o **pati parengė įsakymo projektą ir jo lyginamąjį variantą**.

Teisėkūros procesas turi būti grindžiamas skaidrumu ir informacijos viešumu. Todėl visuomenei turi būti suteikta galimybė žinoti, kas rengia teisės aktų projektus, o ministerija neturi teisės tokią informaciją slėpti. **Rengėjų tikslai ir interesai turi būti aiškiai atskleisti**, kad visuomenė galėtų tinkamai įvertinti jų pasiūlymus ir pateikti pastabas. Tokia praktika klaidina visuomenę ir trukdo užtikrinti skaidrumą.

Net po pastabų pateikimo (jose buvo nurodyta ši aplinkybė ir prašymas paskelbti tikruosius rengėjus) Aplinkos ministerija šios informacijos neskelbė, taip pažeisdama Teisėkūros pagrindų įstatymo 5 straipsnio 3 dalį. **Jei tikrieji rengėjai neatskleidžiami, visuomenei tampa neaišku, kokie interesai gali lemti teisės akto projektą.**

MELAGINGOS INFORMACIJOS TEIKIMAS SUINTERESUOTAI VISUOMENEI

Aplinkos viceministras 2024-11-21, likus dienai iki Įsakymo pasirašymo, žadėjo Asociacijai organizuoti pasitarimą pastaboms aptarti.

Aplinkos ministerija savo 2024-12-06 rašte Nr. D8(E)-5594 „Dėl informacijos apie projekto derinimą“ (pridedamas) nurodo, kad „*Antrajam derinimui su institucijomis ir*

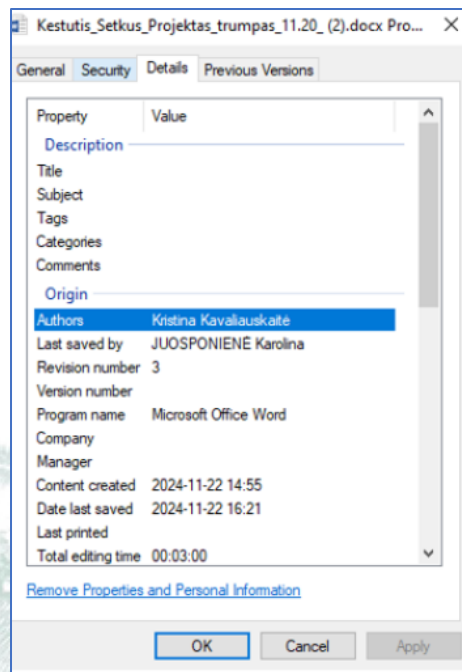

visuomene planuotą siųsti Projektą rengė Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupės darbuotojai: grupės vadovas, vyresn. patarėjas ir vyr. specialistė. **Patvirtintąjį Projekto variantą parengė aplinkos viceministras“.**

Tai reiškia, kad šiame įsakymo rengimo procese įprastiniai rengėjai (padalinių specialistai) ir derintojai (institucijos (pvz., VSTT) buvo nušalinti, o vėjo elektrinių ir radarų gamintojų pageidavimus į įsakymo procesą sudėjo pats viceministras tiesiogiai.

Aplinkos ministras lapkričio 22 d. vakare gyventoją užtikrino, kad Įsakymas dar nepasirašytas ir jei bus pasirašomas, tai ne anksčiau pirmadienio, 2024-11-25.

Žemiau pateikta pasirašyti ministro įsakymo metaduomenų kortelė rodo, kad dokumentas yra sukurtas 11-22 14:55 ir baigtas redaguoti 16:21, o paskutinis redagavęs asmuo yra LRS registro skyriaus darbuotoja.

Tai reiškia, kad tuo metu, kai aplinkos ministras aiškino, kad neketina pasirašyti įsakymo penktadienį, jis jau buvo pateiktas LRS kanceliarijai paskelbimui (o iki to laiko buvo pasirašytas ir užregistruotas AM). Tą patvirtina LRS atsakymas į asociacijos paklausimą dėl metaduomenų pateikimo.

Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2023 M. GRUODŽIO 12 D. ĮSAKYMO NR. D1-406 „DĖL DETALIŲ VĖJO ELEKTRINIŲ REIKŠMINGO NEIGIAMO POVEIKIO PAUKŠČIAMS IR ŠIKŠNOSPARNIAMS KRITERIJŲ, REIKŠMINGO NEIGIAMO POVEIKIO PAUKŠČIAMS IR ŠIKŠNOSPARNIAMS PREVENCIJOS IR MAŽINIMO PRIEMONIŲ TAIKYMO IR TYRIMŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-11-22 Nr. D1-401
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-11-22 Nr. 2024-20419
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2024-11-22 Nr. 294586
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Simonas Gentvilas, Laikiniai einantis aplinkos ministro pareigas
Sertifikatas išduotas	SIMONAS,GENTVILAS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-11-22 14:46:21

Gautą atsakymą pridedame.

Ir darbuotojai ir viceministras dėl neatsakytų pastabų ir neskelbiamo įsakymo projekto ramino, kad vėlavimas yra paaiškinamas tuo, kad vyksta darbas grupėje. Aptarus visas pastabas įsakymo projektas bus pavišintas derinimui. Tą patvirtina ir Aplinkos ministerija 2024-12-06 rašte „*Antrajam derinimui su institucijomis ir visuomene planuotą siųsti Projektą rengė Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupės darbuotojai: grupės vadovas Algirdas Klimavičius, vyresn. patarėjas Džiugas Anuškevičius ir vyr. specialistė Kristina Kavaliauskaitė*“. Tačiau, kaip matome, įsakymas pasirašytas nesurengus antro viešinio etapo.

Toks painus informacijos pateikimas ar sąmoningas klaidinimas nedidina visuomenės pasitikėjimo Aplinkos ministerijos teisėkūros procesais.

SĄMONINGAS VISUOMENĖS KLAIDINIMAS IR GRUBUS APLINKOS MINISTERIJOS DARBO REGLAMENTO PAŽEIDIMAS

Įsakymo projektas, toks koks buvo priimtas, nebuvo skelbtas ir visuomenė su juo susipažinti negalėjo. Akivaizdu, kad įsakymui skubą davė viceministras. Slaptasis ir skubusis įsakymas turi failo pavadinimą (jis nurodytas oficialiai paskelbto įsakymo metaduomenyse) – „Kestutis_Setkus_Projektas_trumpas_11.20_“. Taigi viceministras ėmėsi iniciatyvos šį įsakymą skubinti.

Aplinkos ministerijos darbo reglamentas

15. Su ministrui pasirašyti teikiamu norminio įsakymo projektu teikiama pažyma, kurioje nurodoma teisės akto projekto pavadinimas, nuoroda Teisės aktų informacinėje sistemoje apie derintą projektą, Ministerijos administracijos padaliniai, duomenų apsaugos pareigūnas ir kitos institucijos, su kuriomis derintas teisės akto projektas. **Jei derinimo Teisės aktų informacinėje sistemoje metu buvo gauta pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies ir jų nepavyko suderinti kitais būdais, turi būti parengta derinimo pažyma pagal Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklės) reikalavimus.**

Ministro įsakymai turi atitikti Lietuvos Respublikos **teisėkūros pagrindų įstatymą**, Teisės aktų **projektų rengimo rekomendacijas**, patvirtintas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau - Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijos), **Dokumentų rengimo taisyklės**, patvirtintas Lietuvos Vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl Dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Dokumentų rengimo taisyklės), Reglamentą ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Įkelta derinimo pažyma tikrai neatitinka dokumentų rengimo taisyklių jau vien dėl to, kad dokumentas nebaigtas redaguoti. Akivaizdu, kad buvusi ilgesnė derinimo pažyma buvo gerokai sutrumpinta - paliktos aiškiai ištrinto teksto tuščios eilutės.

<p>Prasome įsakymo projektą pataisyti pagal pateiktas pastabas arba (jei į jas nebus atsižvelgta) derinimo lentelėje pateikti išsamius neatsižvelgimo motyvus. Jei Aplinkos ministerija matys poreikį gyvai aptarti pateiktas pastabas - esame pasirengę susitikimo metu tai padaryti.</p>	
<p>Ornitologai Dr. Rimgaudas Treinys ir Dr. Mindaugas Dagys</p>	
<p>20</p>	
1.	<p>Nepritariame projekto 2 priedo redakcijai, kurioje išdėstomas naujas stulpelis "Atstumas (metrais) nuo objekto, nepatenkančio į saugomas ar tinklo „Natura 2000“ teritorijas, kai poveikis nelaikomas reikšmingu neigiamu, jei VE statoma nurodyto atstumo intervale ir nebus eksploatuojama 2 stulpelyje nurodytais laikotarpiais" su siūlomais atstumais nuo veisimosi vietų. Siūlomi atstumai yra neproporcingai maži atsižvelgiant į jautrių rūšių erdvinius poreikius ir faktinės erdvės naudojimo charakteristikas, be to, visiškai ignoruojami vengimo ir išstūmimo efektai. Be to, atkreipiame dėmesį, kad jėgainių stabdymo alternatyva keičiant technologinėmis prevencijos priemonėmis dėl jų taikymo limitacijų (žūr. žemiau) neturi būti taikoma jautrių rūšių veisimosi aplinkoje kaip nurodyta 2 priede, išskyrus atvejus, nurodomus paskutiniame stulpelyje ("Atstumas (metrais) nuo objekto, nepatenkančio į saugomas ar tinklo „Natura 2000“ teritorijas, jeigu tyrimais nustatoma, kad teritorija pasižymi lentelės pastaboje nurodytais požymiais nurodytomis savybėmis, dėl kurių poveikis gali būti reikšmingas neigiamas").</p>
<p>UAB „Archstudija“</p>	
1.	<p>Po diskusijų su ornitologijos ekspertais siūlomos tokios Aprašo 2 priedo korekcijos:</p> <p>a. tikslintini jūrinio erelio ir tetervino aktyvieji laikotarpiai;</p> <p>b. šikšnosparnių apsaugai numatomas atstumui alternatyvus kriterijus – vėjo greitis ir elektrinės stabdymas. Siekiant išvengti pro vėjo elektrinę skrendančių šikšnosparnių žūties, vienas iš efektyviausių būdų yra stabdyti vėjo elektrinės veiklą nuo saulėlydžio iki saulėtekio esant mažam vėjo</p>

Teisės akto kokybę ir galimą skubą parodo ir įkeltas nebaigtas redaguoti tekstas:

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto

Rūšis:	Derinimo pažyma	Dokumento Nr.:	24-13960	Reg. data:	2024-11-22
Institucija:	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Būsenas:	Parengtas	Eurovoc terminai:	Nėra
Parengė:	Kristina Kavalauskaitė, kristina.kavalauskait@am.lt, (696) 75629	Kalba:	Lietuvių	Ryšys su ES teisės aktais:	Nėra

Dokumento tekstas

Derinimo pažyma dėl Aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto

Nr.	Pasiūlymas / pastaba	AM komentaras
	Asociacija „Kraštovaizdis“, p. I, ~~UAB „Vaiduoklis“~~ , ~~Ramūnas R. Valiokas V.~~	
1.	Projekte nurodoma: „1. Pakeičiu 2 punktą ir jį išdėstau taip: 2/28 „2. Nustatau, kad Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašas netaikomas planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūroms, pradėtos iki šio įsakymo įsigaliojimo, išskyrus atvejus, kai taikyti jį pageidauja planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros organizatoriai“. Pagal tokią formulotę teisės akto priėmęs subjektas palieka teisę priimti sprendimą kuru teisės aktą taikyti, netiesiogiai aiškinant. Tai prieštarauja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymui, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymui ir kt. • Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnis „Teisės akto įsigaliojimas“ numato: „4. Teisės akto, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjekto veiklos ar jos pradžios teisinių reguliavimų paprastai įsigalioja gegužės 1 diena arba lapkričio 1 diena, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip no triju mėnesiu nuo jo oficialaus paskelbimo dienos. Ši	Teikiant Aprašo pakeitimo projektą derinimui, lydraštyje buvo nurodyta, kad „Projektas parengtas atsižvelgiant į vėjo elektrinių parkų plėtojotų pasiūlymus dėl galimo technologinių prevencijos priemonių naudojimo siekiant išvengti paukščių ir (ar) šikšnosparnių susidūrimo su vėjo jėgainėmis“. Tokių priemonių naudojimas suteiktų vėjo energetikos vystymąsi galimybę linkėsiams išdėstyti vėjo elektrines, ką Aplinkos ministerija vertina kaip ūkio subjektams palankesnę teisinį reguliavimą, kaip tai numatyta cituojamoje Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje ir todėl Aprašo pakeitimo įsigaliojimu netaikoma 2 datų taisyklė. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11 straipsnių ir įstatymo 1,2 priedų pakeitimo ir papildymo įstatymo nuostata kad „Poveikio aplinkai vertinimo procedūros, pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiamos pagal tuo metu galiojusias teisės normas“ taikoma neties. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo

Derinimo pažyma dėl Aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto

Nr.	Pasiūlymas / pastaba	AM komentaras
	Asociacija „Kraštovaizdis“, p. I, ~~UAB „Vaiduoklis“~~ , ~~R. V.~~	
1.	Projekte nurodoma: „1. Pakeičiu 2 punktą ir jį išdėstau taip: 2/28 „2. Nustatau, kad Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašas netaikomas planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūroms, pradėtos iki šio įsakymo įsigaliojimo, išskyrus atvejus, kai taikyti jį pageidauja planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros organizatoriai“. Pagal tokią formulotę teisės akto priėmęs subjektas palieka teisę priimti sprendimą kuru teisės aktą taikyti, netiesiogiai aiškinant. Tai prieštarauja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymui, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymui ir kt. • Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnis „Teisės akto įsigaliojimas“ numato: „4. Teisės akto, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjekto veiklos ar jos pradžios teisinių reguliavimų paprastai įsigalioja gegužės 1 diena arba lapkričio 1 diena, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip no triju mėnesiu nuo jo oficialaus paskelbimo dienos. Ši	Teikiant Aprašo pakeitimo projektą derinimui, lydraštyje buvo nurodyta, kad „Projektas parengtas atsižvelgiant į vėjo elektrinių parkų plėtojotų pasiūlymus dėl galimo technologinių prevencijos

Renata Paukštienė Deleted: nga
Renata Paukštienė Deleted: Lukoševičienė
Renata Paukštienė Deleted: Ramūnas
Renata Paukštienė Deleted: Valiokas

Apie tai, kaip įsakymo projektas galimai tikslingai buvo skelbiamas be pavadinimo ir ne atskiras, o kaip derinimo pažymos priedas, taip užtikrinant, kad visuomenei nepavyks jo rasti, yra aptarta 1 skyriuje apie nevykdytas konsultacijas su visuomene.

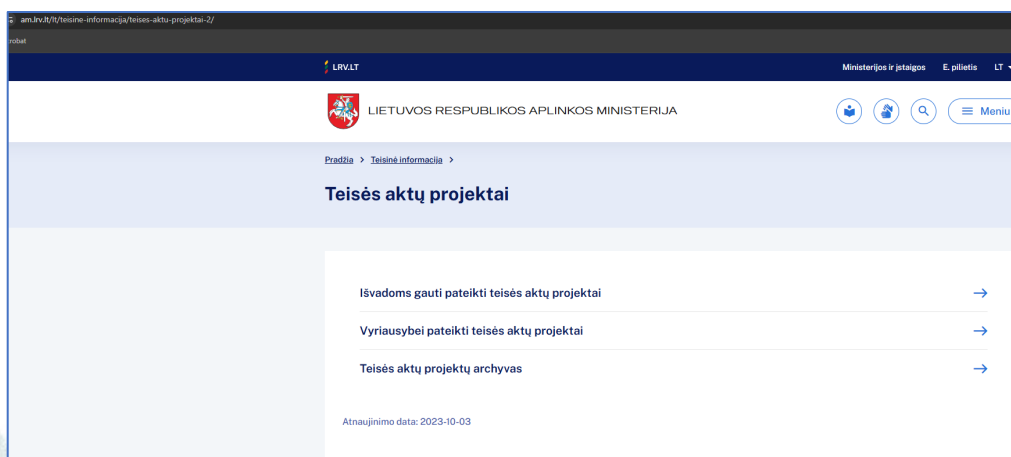
Rengiant ministro įsakymo pakeitimo projektą, kartu parengiamas ir šio įsakymo pakeitimo projekto lyginamasis variantas. Ministro įsakymo pakeitimo projekto lyginamasis variantas rengiamas, laikantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų aštuntajame skirsnyje nustatytų reikalavimų. Įsakymo projekto lyginamasis variantas nerengiamas Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 208 punkte numatytais atvejais. Šiuo atveju toks parengtas nebuvo.

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. D1-275 „Dėl Lietuvos

Respublikos aplinkos ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“ „Įstatymų ir kitų norminių teisės aktų projektų skelbimas“ dalies 100 punktą

Ministerijos parengti įstatymų ir kitų norminių teisės aktų projektai, skelbiant juos Teisės aktų informacinėje sistemoje per nuorodas, taip pat skelbiami ir Ministerijos interneto svetainėje Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Dalis visuomenės, žinodama apie šią reglamento nuostatą, **būtent Aplinkos ministerijos tinklapyje ieškojo informacijos apie ministro pasirašytą įsakymą, ir, tokios informacijos neradę, buvo suklaidinti, kad įsakymo pakeitimas dar derinimo stadijoje.**

Int./proj/dokpaenka.result_f?p_r=8p_nuo=8p_iki=8p_org=2378p_dnu=8p_kalb_id=16p_title=8p_text=8p_pub=8p_met=8p_inr=8p_dere=8p_sr=8p_nu=18p_hid=8p_sid=108p_tr=28p_tr2=28p_gal=2358p_sess=02D1CAF8

robot

Lietuvos Respublikos teisės aktų projektai

Paisėkos rezultatai

Paisėkos parametrai: Nauja paieška Tikslinti paisėkos parametrus

- Įstaiga: Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
- Statūs: Projektas perkeltas į archyvą
- Kalbi: Lietuvių
- Rikiuoti rezultatus pagal: Registravimo data

Iš viso - 73. Paisėkos laikas - 2024-11-25 12:33:50

1-30 31-60 61-72 (Nėra) >>

Eil. nr.	Dokumentas	Data	Nr.	Tipas
1	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 26 d. nutarimo Nr. 584 „Dėl Žemės ūkio įstatymo nuostatų subortavimo“ panaikinimo“ skyriaus Pateiktas dešimties suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei nuo 2011-11-03 iki 2011-11-16; Projektas perkeltas į archyvą 2012-02-01 Parangė: Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija; Darinimai: Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, u.p. (Sąs. skelbimai)	2011-11-03	11-3829-01	Nutarimo projektas
2	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 26 d. nutarimo Nr. 584 „Dėl Žemės ūkio įstatymo nuostatų subortavimo“ panaikinimo“ skyriaus Rezjumas pateiktas 2011-08-30; Projektas perkeltas į archyvą 2012-02-01 Parangė: Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (Sąs. skelbimai)	2011-08-30	11-3012-01	Nutarimo projektas
3	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 10 d. nutarimo Nr. 299 „Dėl avyžavandenių žemės ūkio naudojimo konkurso nuostatų subortavimo“ panaikinimo“ skyriaus Rezjumas pateiktas 2011-08-30; Projektas perkeltas į archyvą 2012-02-01 Parangė: Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (Sąs. skelbimai)	2011-08-30	11-3008-01	Nutarimo projektas
4	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių ir šios rinkliavos mokesčių ir mokėjimo laisvės apibrėžimo“ panaikinimo“ skyriaus Pateiktas dešimties suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei 2011-07-29; Projektas perkeltas į archyvą 2012-02-01 Parangė: Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija; Darinimai: Europos teisės departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos pramoninei konfederacija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, u.p. (Sąs. skelbimai)	2011-07-29	11-2634-01	Nutarimo projektas
5	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 26 d. nutarimo Nr. 584 „Dėl Žemės ūkio įstatymo nuostatų subortavimo“ panaikinimo“ skyriaus Pateiktas dešimties suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei 2011-07-29; Projektas perkeltas į archyvą 2012-02-01 Parangė: Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija; Darinimai: Europos teisės departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos pramoninei konfederacija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, u.p. (Sąs. skelbimai)	2011-07-29	11-2633-01	Nutarimo projektas
6	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl anolies dirksaido geologinių sąvokų korinckaus žvalgybos, anolies dirksaido geologinių sąvokų naudojimo ir sądarimo taisyklių patvirtavimo“ skyriaus (Dėvė ir PDF) Pateiktas dešimties suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei 2011-07-29; Projektas perkeltas į archyvą 2012-02-01 Parangė: Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija; Darinimai: Europos teisės departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos pramoninei konfederacija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, u.p. (Sąs. skelbimai)	2011-07-29	11-2632-01	Nutarimo projektas
7	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 1 d. įsakymo Nr. 01-261 „Dėl Pradžiuginimo agentūros ir geležinio departamentuose esančių valdovų reikalavimų, Garbinimo tyrimų centro patvirtimo atlikti statybos rodiklių apibūdinimo“ panaikinimo“ skyriaus Projektas perkeltas į archyvą 2011-06-20 Parangė: Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (Sąs. skelbimai)	2011-06-20	11-2056-01	Įsakymo projektas

Reglamento 101 punktą nustato derinimo eiga:

101. Teisės aktų informacinėje sistemoje skelbiami norminiai įsakymų projektai turi būti suderinti ir pavizuoti Reglamento 14, 14¹ ir 14² punktuose nustatyta tvarka.

Pažymime, kad Reglamento 14 punktą reikalauja, kad ministro įsakymas turi būti vizuojamas šių asmenų:

14.1. įsakymo projektą rengęs asmuo ir jo tiesioginis vadovas;

14.2. Ministerijos administracijos padalinio vadovas;

14.3. suinteresuotų Ministerijos administracijos padalinių vadovai, jei įsakymo turinys susijęs su minėtų padalinių kompetencijai priskirtais klausimais;

14.4. valstybės tarnautojas ar darbuotojas, atsakingas už kalbos taisyklingumą;

14.7. Teisės ir personalo skyriaus patarėjas ir (arba) specialistas (teisėkūros klausimais), išskyrus nenorminio pobūdžio įsakymus, kurie neskelbiami Teisės aktų registre.

14.8. ministro patarėjas (pagal savo kompetenciją);

14.9. Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriaus valstybės tarnautojas, atliekantis teisės akto projekto antikorpacinį vertinimą, kai jį atlikti būtina pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą;

14.10. Ministerijos kancleris;

14.11. viceministras pagal nustatytą veiklos sritį;

14.12. Dokumentų valdymo ir asmenų aptarnavimo skyriaus specialistas, išskyrus nenorminio pobūdžio įsakymus, kurie neskelbiami Teisės aktų registre.

14¹. Jei įsakymo projektas derintas su duomenų apsaugos pareigūnu, duomenų apsaugos pareigūno vizą atstoja Ministerijos dokumentų valdymo sistemoje su pasirašyti teikiamu įsakymo projektu įkeltas suderinimo faktą patvirtinantis dokumentas (el. laiškas) arba rengėjo komentaras apie suderinimą su duomenų apsaugos pareigūnu. Šis punktas mutatis mutandis taikomas teikiant derinti įsakymo projektus ir kitus Ministerijos parengtus teisės aktų projektus.

14². Jei Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriaus valstybės tarnautojas nusprendžia, kad nereikia atlikti įsakymo projekto antikorpacinį vertinimą (informuoja el. paštu), įsakymo projektą rengęs asmuo Ministerijos dokumentų valdymo sistemoje įrašo komentarą, kad pagal Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriaus pateiktą informaciją antikorpacinis vertinimas neatliekamas. Šis punktas mutatis mutandis taikomas teikiant derinti įsakymo projektus ir kitus Ministerijos parengtus teisės aktų projektus

Asociacija kreipėsi į Aplinkos ministeriją prašydama pateikti metaduomenis, iš kurių būtų matyti **kada ir kokie asmenys rengė, vizavo ir pasirašinėjo dokumentus**, tačiau atsakymo dar nesame gavę, nors atsakymo parengimas reikalauja tik kelių minučių parengti išrašus iš veikiančios dokumentų valdymo sistemos.

Apie sąmoningą visuomenės klaidinimą ir viceministro bei ministro kalbas, kad įsakymas nebus pasirašomas 2024-11-22 jau minėjome aukščiau.

Be to, daug klausimų kyla dėl pasirašyto įsakymo turinio ir kitų neatitikimų, viešoje erdvėje pamačius Juliaus Morkūno, mūsų žiniomis vieno iš **ekspertų, konsultavusių Aplinkos ministeriją rengiant įsakymo pakeitimo projektą:**

Julius Morkunas

Idomu kodėl buvo patvirtintas toks trumpas Aprašo antaujinimas ignoruojant kitų organizacijų jau suderintas kompromisines pastabas? Paskutinė Aprašo versija kuria derino ekspertai darbo grupėse ir nustatinėjo optimalius atstumus nuo lizdų iki VE buvo kur kas ilgesnė (beveik dvigubai) ir apėmė kitas labai svarbias sritis, kurių šiame atnaujinime Apraše nėra. Beje atstumai nuo lizdų iki VE (kaikurioms rūšims) ilgesniajame Aprašo variante ekspertų nustatyti kiti nei atnaujintoje Aprašo versijoje.

Idomu ar pagal patvirtintą Aprašo pakeitimų pavadinimą

„Kestutis_Setkus_Projektas_trumpas_11.20_“ reiktų tikėtis ir to ilgesnio varianto?

1d Patinka Atsakyti

Šis asmuo, dalyvavęs ministerijos pasitarimuose, teigia, kad pasirašytas įsakymas nėra galutinė darbo grupėse suderinta versija, o kažkoks naujas patrumpintas variantas, su pakeistais atstumais ir kt. ir kad tai yra „*aprašo atnaujinimas ignoruojant kitų organizacijų jau suderintas kompromisines pastabas*“.

2024-12-06 rašte Aplinkos ministerija patvirtino Juliaus Morkūno dalyvavimą „Rengiant Projektą antrajam derinimui su institucijomis ir visuomene rengėjų prašymu diskusijose aptariant Projekto dalis dalyvavo šie individualūs ekspertai: Gamtos tyrimų centro vyriausiasis mokslo darbuotojas dr. Rimgaudas Treinys (ornitologija), **Pajūrio tyrimų ir planavimo instituto ornitologas dr. Julius Morkūnas (ornitologija ir šikšnosparnių tyrimai)**, Lietuvos ornitologų draugijos vyr. biologas ekspertas Liutauras Raudonikis (ornitologija), buvęs Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos Metodinio - analitinio centro gamtosaugos ekspertas Remigijus Karpuška (šikšnosparnių tyrimai)“

IŠSKIRTINIŲ SĄLYGŲ SUDARYMAS PAV PROCESUI IR ATASKAITOS DERINIMUI

Atkreiptinas dėmesys į neįtikėtinus sutapimus, kurie **leidžia abejoti ne tik teisėkūros skaidrumu, bet ir teisėtumu.**

PŪV organizatoriaus PAV užsakovo (tai tie patys subjektai, teikę SLAPP ieškinį Asociacijai „Kraštovaizdis“) užsakymu parengta poveikio aplinkai vertinimo ataskaita

Asociacija "KRAŠTOVAIZDIS"
 Vilkpėdės g. 22, LT-03151 Vilnius
 Įmonės kodas 306311744

info@krastovaizdis.eu
 Tel. +370 666 89913
 FB: facebook.com/krastovaizdis.eu

www.krastovaizdis.eu
 Sąskaita Swedbank:
 LT41 7300 0101 7805 1742

„Planuojamų iki 72 vėjo elektrinių parko Alionių, Širvintų ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijose statyba ir veikla“ (toliau – PAV ataskaita). Pastabų PAV ataskaitai pateikimo terminas baigėsi. Šiuo metu laukiama Aplinkos apsaugos agentūros sprendimo dėl pritarimo ar nepritario. Labiausiai neįtikėtinas dalykas yra tas, kad **ataskaitos rengėjai žinojo (kaip jie sužinojo – mums nežinoma) kokį įsakymą aplinkos ministras ketina pasirašyti.** Tai yra ataskaitos rengėjai į PAV ataskaitą įdėjo tekstą, identišką Aplinkos ministerijos paskelbtam Įsakymo pakeitimo projektui. Tokiu būdu kyla pagrįstų abejonų dėl vėjo elektrinių parkų plėtra suinteresuotų asmenų neleistino poveikio politikams ar valstybės tarnautojams.

Mūsų žiniomis, nei vienas verslo subjektas dar nėra žengęs tokio žingsnio – parengti PAV ataskaitą, kurios tvirtinimas (pritarimas) būtų siejamas su teisėkūros subjekto sprendimu (po ataskaitos pateikimo). Tai būtų neteisėta. Tai pažeistų ir Konkurencijos įstatymą (nes kiti verslo subjektai tokiomis galiomis nesinaudoja).

Žemiau pateikiamame ištraukas:

- iš Įsakymo pakeitimo projekto teksto (kuriam teikėme pastabas) <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/8cd3057063a811efad96fef38de4d94a?jfwid=oed4r5uw0>

Nr.	Reikalavimas
1.	Technologinė prevencijos priemonė turi būti ilbandyta ir ne mažiau kaip 1 metus naudojama bent vienoje Europos Sąjungos ir (ar) Europos ekonominės erdvės šalyje.
2.	Naudojant technologinę prevencijos priemonę, turi būti pastebima ne mažiau kaip 80 procentų visų didesnių kaip 0,5 metro (skaičiuojant per ištiestų sparnų ilgį) paukščių ne mažesniu kaip 500 metrų atstumu nuo VE.
3.	Technologinėms prevencijos priemonėms nustatius VE ir paukščio susidūrimo pavojų, automatiškai per ne ilgiau kaip 90 sekundžių turi būti pritaikyti technologinės prevencijos priemonės veiksmai (arbaidymas ir (ar) VE pristabdymas, ir (ar) VE sustabdymas, ir (ar) kt.).
4.	Technologinės prevencijos priemonės turi turėti funkcionalumą vaizdo įrašuose fiksuoti galimo susidūrimo zonos buvusias ir su VE susidūrusius paukščius. Tokiam vaizdo įrašui turi būti aiški įrašo padarymo data ir laikas.
5.	Jei VE statoma mažesniu nei 200 metrų atstumu nuo miško (skaičiuojant nuo rotorius mentės iki miško horizontalioje pozicijoje), technologinės prevencijos priemonės turi turėti paukščių identifikavimo miško fone funkcionalumą.

- iš PAV ataskaitos (kuriai teikėme pastabas)

⁵ Vaizdo registratoriai gali būti taikomi, jei jie atitinka šiuos techninius parametrus:

- Technologinė prevencijos priemonė turi būti išbandyta ir ne mažiau kaip 1 metus naudojama bet vienoje Europos Sąjungos ir/ar Europos ekonominės erdvės šalyje.
- Naudojant technologinę prevencijos priemonę turi būti užtikrintas ne mažiau kaip 80 procentų efektyvumas pastebint visus didesnius kaip 0,5 metro dydžio (skaičiuojant per ištiestų sparnų ilgį) paukščius ne mažesniu kaip 500 metrų atstumu nuo VE.
- Technologinės prevencijos priemonės pagalba identifikavus VE ir pastebėto paukščio susidūrimo pavojų, automatiškai, bet ne vėliau kaip per 90 sekundžių turi būti reikiama apimtimi pritaikyti technologinės prevencijos priemonės elementai (atbaidymas ir/ar pristabdymas ir/ar sustabdymas ir/ ar kt.).
- Technologinės prevencijos priemonės turi turėti funkcionalumą vaizdo įrašuose fiksuoti galimo susidūrimo zonos buvusių ir su VE susidūrusių paukščius. Tokiame vaizdo įrašė turi būti aiškiai identifikuojamas įrašo padarymo data ir laikas.
- Tuo atveju, jei VE statoma mažesnių nei 200 metrų atstumu nuo miško (skaičiuojant nuo VE bokšto iki miško horizontalioje pozicijoje) technologinėse prevencijos priemonėse turi būti užtikrinamas paukščių identifikavimo miško aplinkoje funkcionalumas.

62

- Iš 2024-11-22 pasirašyto aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-401 <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c4aad454a91211efaae6a4c601761171?jfwid=6r8pphzwc>

2.6. Papildau 3 priedą IV skyriumi:

IV SKYRIUS
REIKALAVIMAI TECHNOLOGINĖMS PREVENCIJOS PRIEMONĖ

Nr.	Reikalavimas
1.	Technologinė prevencijos priemonė turi būti sertifikuota ir (ar) ne mažiau kaip 1 metus naudojama paukščiams ir lėkšnosparniams nuo žitės apsaugoti bent vienoje Europos Sąjungos ir (ar) Europos ekonominės erdvės šalyje.
2.	Naudojant technologinę prevencijos priemonę turi būti pastebima ne mažiau kaip 80 % visų didesnių kaip 0,5 m (skaičiuojant per ištiestų sparnų ilgį) paukščių ne mažesniu kaip 500 m atstumu nuo VE (siekiant išvengti poveikio paukščiams) arba fiksuojant lėkšnosparnių ultragarsinius signalus ne mažesniu kaip VE mentės atstumu (siekiant išvengti poveikio lėkšnosparniams) arba nustatyta ne mažiau kaip 80 % paukščių rūšių, kuriems planuojamos ūkinės veiklos poveikio vertinimo ar monitoringo metu nustatytas galimas reikšmingas poveikis.
3.	Poveikio paukščiams prevencijos sistema turi turėti galimybę atpažinti ir teisingai nustatyti plėtriusius ir sklindančius Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir lėkšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir lėkšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo 2 priedo 1 lentelėje nurodytus paukščius pagal rūšis ar būrius. Teisingai nustatiusi rūšį, sistema turi stebėti individą ir, jei jis priartėja ne mažesniu kaip 350 m atstumu iki VE, elektrinė ne mažiau kaip per 35 sekundžių turi būti sustabdyta ir neveikti, kol praeis susidūrimo pavojus. Poveikio lėkšnosparniams prevencijos sistema turi turėti galimybę nuolat skaičiuoti fiksuojamus ultragarsinius signalus ir pagal nustatytus parametrus stabdyti VE menčių sukimąsi. Užfiksuotą numatytą lėkšnosparnių aktyvumą, VE menčių sukimas turi būti sustabdomas ne vėliau kaip per 35 sekundes ir neveikti, kol praeis poveikio pavojus.
4.	Technologinės prevencijos priemonės turi registruoti 500 m atstumu nuo VE buvusių paukščius ar VE mentės atstumu buvusių lėkšnosparniams. Taip pat turi būti registruojamas kiekvienas technologines priemonės panaudojimo atvejis. Jei užfiksuojamas susidūrimo atvejis, jį turi būti galima peržiūrėti.
5.	Poveikio paukščiams technologinėse prevencijos priemonėse turi būti užtikrinamas paukščių identifikavimo miško ar kitų kraštovaizdžio elementų, ribojančių paukščių aptikimo galimybės, fone funkcionalumas.

Asociacija "KRAŠTOVAIZDIS"
Vilkipėdės g. 22, LT-03151 Vilnius
Įmonės kodas 306311744

info@krastovaizdis.eu
Tel. +370 666 89913
FB: facebook.com/krastovaizdis.eu

www.krastovaizdis.eu
Sąskaita Swedbank:
LT41 7300 0101 7805 1742

PAV ATASKAITOS RENGĖJŲ ĮTAKA TEISINIAM REGULIAVIMUI PRITAIKANT TEISĖS AKTUS PALANKESNIAM PAČIŲ RENGŲ PAV ATASKAITŲ VERTINIMUI

Pateikiame savo įžvalgas, kaip mūsų nuomone vyko PAV ir įsakymo rengimo procesai:

PAV ataskaitos užsakovai rengdami ataskaitą įprastai tikėjosi, kad jų pasamdyti ornitologai ras mažai lizdų. Taip ir buvo. Tačiau aktyvios vietos bendruomenės dėka jau „tyrinėtoje“ teritorijoje buvo rasta papildomai 102 saugomų plėšriųjų paukščių lizdų. Informacija apie lizdus įvesta į Aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinę sistemą. Ją administruoja Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba.

Tokia situacija netenkino PAV užsakovo ir jis ėmėsi aktyvių veiksmų. Pirmą – jis padavė bendruomenę (asociaciją „Kraštovaizdis“) į teismą, prašydamas priteisti 50 000 eurų. **Teismas tokį ieškinį pripažino SLAPP** (teismų sprendimai įsiteisėję). Antra – ėmė siekti pakeisti įsakymą, kuris tuo metu ribojo plėtrą teritorijoje, kurioje peri saugomi paukščiai, pakeisti taip, kad plėtra vis dėlto būtų galima. Tiek įsakymo projektas, tiek PAV ataskaita turi identiškus tekstus (apie tai išsamiau paminėta aukščiau). Taip pat reikėjo pasirūpinti galimybe, kad būsimas palankus įsakymas jiems būtų taikomas. Tuo tikslu į projektą (ir dabar jau galiojančiame įsakyme) buvo įrašyta nuostata, kad pats PAV organizatorius gali pageidauti, kad jam šis naujas įsakymas būtų taikomas (analogiškų kitų teisės aktų taikymo ypatumų mes neradome).

Beliko šiuos veiksmus sinchronizuoti. Padavus pataisytą PAV ataskaitą (kurioje identiškas tekstas, kaip ir ministrui pateikto projekto variante) būtina, kad teisinis pagrindas (pasirašytas įsakymas) atsirastų iki to laiko, kol Aplinkos apsaugos agentūra neišnagrinėjo pateiktos ataskaitos. Ministras skubinamas tokį įsakymą pasirašyti. Be aukščiau paminėtų procedūrinių pažeidimų tokio įsakymo pasirašyti neįmanoma. Kadangi pasirašymo skuba vertinama labiau, nei teisės aktai, reglamentuojantys teisėkūros procesą – Aplinkos ministras dar būdamas komandiruotėje Baku pasirašo įsakymą ir nedelsiant jį skelbia teisės aktų informacinėje sistemoje.

Aplinkos ministerija savo 2024 12 06 atsakyme nurodo kokie asmenys dalyvavo derinant galutinę įsakymo redakciją : „4. Rengiant Projektą antrajam derinimui su institucijomis ir visuomene rengėjų prašymu diskusijose aptariant Projekto dalis dalyvavo šie individualūs ekspertai: Gamtos tyrimų centro vyriausiasis mokslo darbuotojas dr. Rimgaudas Treinys (ornitologija), Pajūrio tyrimų ir planavimo instituto ornitologas dr. **Julius Morkūnas** (ornitologija ir šikšnosparnių tyrimai), Lietuvos ornitologų draugijos vyr. biologas ekspertas **Liutauras Raudonikis** (ornitologija), buvęs Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos Metodinio - analitinio centro gamtosaugos ekspertas Remigijus Karpuška (šikšnosparnių tyrimai).“ Atkreipiame dėmesį, kad **Liutauras Raudonikis yra tiesiogiai atsakingas už PAV ataskaitos ornitologinės dalies Širvintų rajone rengimą. Aplinkos ministro įsakymo taisymsai turi tiesioginę įtaką jo rengtos PAV ataskaitos sėkmingam (nesėkmingam) tvirtinimui.** Tuo tarpu **Julius Morkūnas yra ant vėjo jėgainių montuojamų paukščių registratorių gamintojų Vokietijoje atstovas** (jis nurodomas kaip 2024 m. gruodžio 5 dieną ProTecBird GmbH Vilniuje organizuojamo susitikimo, siekiant pristatyti Aves wind ACS technologijas, kontaktinis asmuo). Būtent šio gamintojo paukščių registratorių techniniai parametrai aprašyti naujame ministro įsakyme ir tuo pačiu (tik anksčiau nei įsakymas) – PAV ataskaitos Širvintų rajone tekste.

Dar didesnę nuostabą kelia minėto susitikimo (gruodžio 5 d.) metu paskelbta informacija – kad šis gamintojas pasirašė sutartį su AB „Ignitis“ dėl šių registratorių (virš 80 – ies) diegimo. Sutartis pasirašyta iškart po įsakymo pasirašymo. Akivaizdu, kad pardavėjo besąlyginis interesas ir pardavimo sėkmė priklausė, kokie techniniai parametrai (keliami tokiems registratoriams) įtvirtinti įsakyme. Iš visų AM paminėtų asmenų – **vienintelis Julius Morkūnas yra registratorių gamintojų oficialus atstovas. Toks vienos įmonės protegavimas (įrašant jos gaminamos technikos parametrus į Aplinkos ministro įsakymą) yra neleistinas ir pažeidžia Konkurencijos įstatymą.**

Manome, kad tai beprecedentis atvejis Lietuvos teisėkūros procese. Suprantame tokių vystytojų bei techninių įrenginių gamintojų galią, kuri pasireiškia tiek informacinėje plotmėje, tiek darant poveikį institucijoms ir net teisėkūros procesams, pritaikant juos prie savo

konkrečių situacijų. Tačiau tuo pat metu tikime ir teisės viršenybe bei tuo, kad tokios situacijos bus įvertintos ir žmonės gaus jiems rūpimą informaciją.

APLINKOS MINISTRO 2024 M. LAPKRIČIO 22 D. ĮSAKYMU NR. D1-401 PADARYTA ŽALA VIEŠAJAM INTERESUI

Be to, kad šis įsakymas buvo pritaikytas individualiai situacijai spręsti (aukščiau minėtame PAV procese), juo padaryta žalos ir su minėtu PAV procesu nesusijusioms teritorijoms.

Šiuo įsakymu drastiškai naikinamos apsaugos zonos "Natura 2000" tinklo paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms (PAST), kuriose saugomos paukščių sankaupos (Aprašo 2 priedas). Dabar tokioms PAST, kaip Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės, Kamanų pelkė, Metelių, Dusios ir Obelijos ežerai, Novaraistis, Tyrulių pelkė, Sulinkių durpynas, Mūšos tyrelio pelkė ir net visoms jūrinių paukščių sankaupas saugančioms PAST neliko **jokios apsaugos zonos**, kur poveikis būtų reikšmingas. Tai reiškia, kad įrengus paukščių registratorius, radarus, tokias PAST bus galima apsupti VE žiedais. Pagal Aprašo nuostatas, kad būtų galima pritaikyti griežtesnes priemones žuvę paukščiai turės būti fiksuojami tų pačių VE savininkų pastangomis (lėšomis).

Pažymėtina, kad rengdama naują įsakymą Aplinkos ministerija **ignoravo** už Natura 2000 teritorijų apsaugą atsakingą VSTT, kuri taip pat labiausiai kompetentinga saugomų rūšių klausimais. Ignoruotos šioje institucijoje dirbančių ekspertų pastabos. Rengiant naują ministro įsakymą, jie net nekviesti į darbo grupę. Vietoj to yra kreipiamasi į išorės ekspertus, kurie ne visada yra tos srities specialistai arba nėra objektyvūs dėl galimo interesų konflikto.

Pavyzdžiui VSTT turi darbuotojų, kurie turi specialių žinių apie plėšriųjų paukščių ir juodojo gandro monitoringą.

Tai yra būtent tos rūšys, kurioms įsakymu nustatomi apsaugos kriterijai ir nurodomi atstumai nuo VE, tačiau jie pasirašyto **įsakymo rengime neturėjo galimybės dalyvauti, nes jų nekvieta, su jais nesikonsultavo ir įsakymo projekto prieš pasirašymą nerodė.**

Kreipėmės į Aplinkos ministeriją su klausimu dėl kriterijų, pagal kuriuos buvo renkami ekspertai į darbo grupę. Jų 2024-12-06 atsakymas yra pridedamas.

Visuomenei nėra aišku, kodėl Aplinkos ministerijos specialistus konsultuoti buvo kviečiami **asmenys, kurie dažnu atveju yra vykdančys VE vystytojų užsakymus, patys yra PAV rengėjai arba atliekantys tokius PAV ornitologinius tyrimus, t. y. jie finansuojami VE vystytojų ir yra suinteresuoti nustatyti kuo mažesnius atstumus nuo VE.**

Mūsų nuomone, taip sudaromos sąlygos atsirasti interesų konfliktui. Pvz. PAV rengia ir **LOD (L. Raudonikis), ir Pajūrio tyrimų planavimo institutas (J. Morkūnas).**

Be to norime atkreipti dėmesį, kad minėtais ministro įsakymo pakeitimais orientuojamasi tik į vėjo jėgainių sukeliama Lietuvoje ir ES saugomų paukščių žudymą. Ignoruojami naujausių tyrimų duomenys patvirtinantys, kad pastačius VE parkus, saugomi paukščiai išstumiami iš buvusių maitinimosi ir veisimosi buveinių. Paukščių registratorių, radarų įrengimas šios problemos nepašalina. Nepaisant to Aplinkos ministerija nesiima jos spręsti ir jau du dešimtmečius neregamentuoja chaotiškos, perdėtai skubios VE plėtros net ir saugomų paukščių išsaugojimui svarbiose teritorijose arba jų aplinkoje.

Kelia klausimų ir šių išorės ekspertų turima kvalifikacija, ar jie turi pakankamai kompetencijos dėl būtent daugiausiai klausimų keliančių rūšių - plėšriųjų paukščių?

Pvz. **Julius Morkūnas**, kuris yra **vienas iš ekspertų, konsultavusių įsakymo rengėjus tuo pačiu yra paukščių registratorių gamintojų Vokietijoje atstovas** (jis nurodomas kaip 2024 m. gruodžio 5 dieną ProTecBird GmbH Vilniuje organizuojamo susitikimo, siekiant pristatyti Aves wind ACS technologijas, kontaktinis asmuo).

Meeting:	AVES Wind ACS presentation in Vilnius
Date:	05.12.2024
Place:	Radisson Blu Hotel Lietuva, Vilnius Hotel, Konstitucijos av. 20, Vilnius
Presentation team:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Thorsten Heinzen, Managing Director 2. Ingolf Keba, Chief Commercial Officer 3. Dr. Jan Paul, Chief Technology Officer 4. Esther Clausen, Head of Ornithological Department
Contact:	ProTecBird: Ingolf Keba, +491622378412, ingolf.keba@protecbird.com Local contact: Julius Morkunas, +37067312411, julius.morkunas@gmail.com

Lietuvos teisės aktai (pvz., Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas) nustato reikalavimus užtikrinti, kad **asmens, dalyvaujantys teisėkūroje ar viešuosiuose procesuose, neturėtų asmeninių ar finansinių interesų, galinčių daryti įtaką jų sprendimams.**

Jeigu paaiškėtų, kad, asmuo, susijęs su ProTecBird GmbH arba bet kuriuo kitu VE parkuose naudojamų paukščių registratorių, radarų gamintoju, **aktyviai dalyvavo formuojant reikalavimus įrangai, negalime būti tikri, kad įsakyme įtvirtinti reikalavimai įrangai yra pagrįsti objektyviais kriterijais, atitinka teisėtus tikslus ir nėra šališki.**

VSTT - tai institucija, turinti aukštos kvalifikacijos specialistus, atsakinga už saugomų teritorijų apsaugą ir valdymą. **Jų nuomonės nepaisymą vertiname kaip neskaidrų sprendimų priėmimo procesą.** Ignoruojant kompetentingų specialistų išvalgas, gali būti pažeisti gero valdymo principai, o tai mažina visuomenės pasitikėjimą aplinkosaugos politika.

APIBENDRINIMAS IR PRAŠYMAI

Asociacija "KRAŠTOVAIZDIS"
 Vilkpėdės g. 22, LT-03151 Vilnius
 Įmonės kodas 306311744

info@krastovaizdis.eu
 Tel. +370 666 89913
 FB: facebook.com/krastovaizdis.eu

www.krastovaizdis.eu
 Sąskaita Swedbank:
 LT41 7300 0101 7805 1742

Rengiant, svarstant (projektą) ir pasirašant 2024-11-22 aplinkos ministro įsakymą Nr. D1-401 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo, patvirtinimo“ pakeitimo“ **buvo padaryti aukščiau įvardinti grubūs teisės aktų pažeidimai. Toks neteisėtas teisėkūros procesas orientuotas į išskirtinių sąlygų sudarymą vienai subjektų grupei (suinteresuotai) ir akivaizdžiai diskriminuojant kitą subjektų grupę (suinteresuotą visuomenę) daro didelę reputacinę žalą valstybės tarnybai. Neleistina PAV ataskaitų rengėjų ir įmonių gaminančių paukščių registratorius, radarus įtaka pritaikant įsakymą savo reikmėms taip pat netoleruotina.**

Taip pat šiuo Aplinkos ministro įsakymu **padaryta didelė žala viešajam interesui** – ypatingai saugomiems laukiniams gyvūnams ir kitai bioįvairovei.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes **prašome atlikti parlamentinį tyrimą įvertinant:**

- **ar politikų, valstybės tarnautojų ir kitų asmenų veiksmuose rengiant, svarstant (projektą) ir pasirašant 2024-11-22 aplinkos ministro įsakymą Nr. D1-401 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo, patvirtinimo“ pakeitimo“ nebuvo pažeisti teisės aktai;**

Teikiame, mūsų manymu aktualią informaciją. Esant poreikiui, esame pasirengę pateikti papildomą informaciją ar paaiškinimus, reikalingą išsamiam parlamentiniam tyrimui.

PRIDEDAMA:

1. 2024-12-06 Aplinkos ministerijos raštas Nr. D8(E)-5594 „DĖL INFORMACIJOS APIE PROJEKTO DERINIMĄ“, 3 lapai;
2. 2024-12-03 Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos raštas Nr. V3-2690 „Dėl informacijos pateikimo“, 12 lapų;
3. 2024-12-03 Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos raštas Nr. S-2024-4494 „Dėl informacijos pateikimo“, 17 lapų;
4. Asociacijos 2024-11-20 raštas aplinkos ministrui, viceministrui „Dėl įsakymo projekto“ (neatsakytas), 5 lapai;
5. 2024-11-27 elektroninis laiškas viceministrui (neatsakytas), 1 lapas;
6. 2024-09-05 Aplinkos ministerijos raštas Nr. D8(E)-4143 „Dėl Informacijos suteikimo“ (Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos Aplinkos ministerijai siūlyti pakeitimai LR aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymui Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo, patvirtinimo“), 49 lapai.
7. Įsakymo derinimo pažyma, 25 lapai;
8. Ornitologo R. Treinio atsakymas dėl pastabų, 2 lapai.
9. Asociacijos 2024 m. rugsėjo 10 d. teiktos pastabos Aplinkos ministerijai, 28 lapai.

Atsakymą prašome siūsti elektroniniu paštu adresu: dokumentai@krastovaizdis.eu .

Pagarbiai,

Asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas

Teisutis Buda